

Celek předběžný (předchůdný)

... Každá smyslová přítomnost je již v jistém celku. Tento celek se obtížně rozebírá, protože jazyk, s jehož pomocí tak musíme učinit, je sám již zaměřen na výsledky objektivace, byť velice časně a primitivní, a krom toho prostoupen různými schématy, která jsou již čerpána z tradic objektivní psychologie. Předběžný celek je v jistém smyslu přítomen tak jako jednotlivé věci. Jenže je samozřejmé, že nemůže být „smyslově dán“ tak jako všechno to, co právě „působí na smyslové orgány“. Jednotlivosti mohou mít tělesně před sebou, pak je opět pouze „prázdným způsobem“ mínit nebo jen subjektivně si je s neúplností znázorňovat. Ale celek, který je nicméně vždy již zde (aspoň v mém normálním dospělém životě), nemohu nikdy převést v tělesnou přítomnost analogickou přítomnosti jednotlivé věci. Přitom každá jednotlivost nám přichází z toho celku, je jakousi explikací, výslovným zpřítomněním toho, co v něm bylo shrnutým, zavitým způsobem. Říkáme obrazně, že celek je zde jako obzor – stále zde a v jádru stejný při vší změně předmětů, věcného vyplnění horizontu. Je nasnadě namítnout: tento „horizont světa“ je výtvorem paměti a fantazie, které zpracovávají smyslové danosti, ale dotážeme-li se paměti a fantazie, ukáže se, že nejsou ničím jiným než kvazivněmem, že jsou neskutečný vněm v modu „jako bychom skutečně vnímali“, a každý vněm předpokládá ji celek, z něhož se nám věci vyjevují, dostavují a do něhož zase ustupují, jakmile se od nich odvrátíme, tedy celek předchůdný. A tak horizontové vědomí a jeho celkovost, a nejzazší hori/194/zont, totiž horizont světa, musíme popisně charakterizovat jako něco původního, co nelze složit z dojemových prvků, jejich představovaných odlik a kombinací obou.

Proto je fenomenologicky docela přirozená teze, že lidský život je vždy charakterizován jako život na světě, život v předchůdném celku. Rozumí se, že ...

(Písek, 150803-1.)